

1: Baker O.M. Nilsen, Vardø

Søker: Vardø Restored ved Varanger museum/Finnmark fylkeskommune.

Tilskudd fra KORO: 500.000

Baker O.M. Nilsen er et samarbeid mellom Pøbel, Vardø Restored/Varanger museum og Nord Norsk Kunstsenter. Prosjektet er planlagt å inngå som en del av festivalen Komafest.

Bakeri O.M. Nilsen er et nedlagt bakeri Strandgata, handelsgata i Vardø sentrum. Bakeriet ble nedlagt på 80-tallet, og Komafest ønsker nå å vekke bakeriet til liv for å skape dialog og danne en møteplass som samler ungdom og bidrar til entreprenørskap.

Vardø er Norges østligste by og fiskevær. Befolkningen har gått fra å være 4600 innbyggere på midten av 70-årene til underkant av 2000 i 2016. Dette skyldes store svingninger i fiskeriene på 80- og 90-tallet og en storstilt sentralisering av offentlige arbeidsplasser i samme periode. Denne krisen førte med seg store utfordringer for Vardøsamfunnet, som arbeidsledighet, rusmisbruk og kollektiv depresjon. De siste ti årene har trenden imidlertid snudd og Vardø har fått tilbake optimismen og tiltakslysten. Dette skyldtes en kollektiv mobilisering innen kultur, idrett og næringsliv. Men fortsatt er Vardø sterkt preget den tunge tiden. Tomme butikker, tomme hus, forfalne kaianlegg og herreløst avfall preger fortsatt bybildet, og unge innbyggere flytter bort og få kommer tilbake.

I 1920 hadde Vardø 13 bakerier. Dette skyltes det enorme behovet for brødmat blant fiskere som ankom byen under vårfiske av torsk. I dag har Vardø ingen bakerier som er i drift og brød hentes fra nabokommunen Vadsø. I bakeri O.M Nilsen står brødbakerovnen med alt utstyr igjen fra gamle dager.

Komafest vil vekke opp bakeriet fra koma og få i gang drift med ungdommer som ansvarlige. Ved å lære seg å bake og selge mat vil ungdommer bli stolte og bygge mestringfølelse. Vardø har lange baketradisjoner og mange kaker og andre bakeoppskrifter er unike for Vardø. Ved å ta disse i bruk på nytt vil Vardøs identitet styrkes og videreutvikles, samtidig som tradisjoner og kultur blir tatt vare på. Målet er at bakeriet skal bli et samlingspunkt der arrangementer og begivenheter kan finne sted, som for eksempel den årlige fortellerfestivalen *Tenning - Vardø forteller*.

Det innvendige interiøret skal bygges opp av gjenbruksmaterialer fra forfalne hus i Vardø. Dette vil gjøre bakeriet unikt da det også vil representere en del av byens bygningshistorie gjennom de ulike materialene. Gamle sykler som ble brukt av bakeriene vil bli samlet inn og det planlegges og utvikle en egen Vardøsykkel med utgangspunkt i disse.

For at prosjektet skal ha samfunnseffekt må lokale Vardøværingene være involvert og ha en sentral rolle i prosjektet. For å sikre så store lokale ringvirkninger som mulig legges det opp til et bredt samarbeid med lokale undervisningsinstitusjoner (grunnskole og videregående skole), næringsforeningen, Vardø kommune, Varanger museum, Finnmark fylkeskommune og ungdomsrådet. Det praktiske arbeidet vil også involvere et dugnadsteam bestående av frivillige som ønsker å være en del av prosjektet.

2: New Chapter, Vardø og Teriberka

Navn på søker: Vardø Restored ved Varanger museum.

Tilskudd fra KORO: 500.000

New Chapter er et samarbeid mellom Pøbel, Vardø Restored/Varanger museum, Nord Norsk Kunstsenter og Friday Milk. Prosjektet vil finne sted i Teriberka i Russland og i Vardø. Med et mobilt bibliotek vil kunstneren Pøbel gjenoppta kontakten mellom de gamle pomornaboene Vardø på Varangerhalvøya og Teriberka på Kolahalvøya. Pomor er russisk og betyr "de som bor ved havet". Pomorhandelen mellom Norge og Russland pågikk fra 1750 fram til 1920 og Teriberka var en av de russiske pomorstedene som lå nærmest norskegrensen - på handelsruten som strakk seg helt ned til Arkhangelsk i Kvitsjøen. Pomortiden var Vardøs storhetstid og byen gikk fra å ha 250 innbyggere i 1855 til 3500 i 1920. Vardø var Norges pomorhovedstad med så mye som 1000 russiske skipsbesøk i løpet av året. Innbyggerne i Teriberka identifiserer seg som pomorer og stedet blir betegnet som et pomorfiskevær i likhet med Vardø.

Kunstneren Pøbel ble invitert til Teriberka for å fortelle om Komafest-prosjektet i Vardø. Han ble igjen i 2 uker og malte 12 stedsspesifikke verk. Et av verkene Closed Chapter er malt inne på et forlatt bibliotek i en nedlagt skole. Det forlatte biblioteket, møtet med plassen og folkene og en forlatt russisk lastevogn førte til at Pøbel fikk ideen om å lage et bibliotek med navn New Chapter.

Prosjektet New Chapter har som målsetning å vekke en forlatt militærlastevogn opp av koma og bygge den om til et bibliotek og møteplass for lokale og tilreisende - dermed bidra til nyskaping og samfunnsutvikling både i Teriberka og Vardø. Biblioteket er en måte gjenåpne den gamle pomorhandelsforbindelsen. I stedet for å bytte fisk mot tømmer er ønske å bygge en felles kunnskapsbank i form av et bibliotek med bøker og publikasjoner fra folk som bor og lever i Vardø og Teriberka. Biblioteket skal være mobilt og vil bli flytte mellom stedene. Folk vil kunne donere bøker og publikasjoner og kunne dele sine tanker om fremtidig utvikling av hjemstedene sine.

Bibliotekvognen skal restaureres og bygges opp av gjenbruksmaterialer fra forlatte hus i Teriberka og Vardø, og arbeidet skal gjøres av handverkere fra de to stedene. Dette vil gi vogna et spesielt bygningsmessig uttrykk og tilføre den en helt spesiell historie med tanke på at det er bygges opp av materialer som representerer nedgangstiden til begge stedene. Lokale handverkerne vil skape mer eierskap til prosjektet og føre til større stolthetsfølelse. Biblioteket skal være et utkikkspunkt og den ene veggen i vognene skal fylles med gamle gjenbruksvinduer, fra gulv til tak, slik at man kan sitte inne i vognen og fyre i peisen og nyte utsikten mens man kanskje reflekter over utfordringer og fremtidige muligheter.

3: Wildlife – forprosjekt, Nesodden

Navn på søker: Nesoddparken A/S, i samarbeid med Nesodden kommune og Akershus fylkeskommune

Tilskudd fra KORO: 400 000

Nesoddparken A/S er et ideelt aksjeselskap, et regionalt produksjons- og visningssted for rundt 50 kunstnere og kreative næringer, derav omtrent 20 billedkunstnere. Største eier er Akershus fylkeskommune, i tillegg til private eiere.

Nesoddparkens beliggenhet er idyllisk og utviklingen av uteområdene vil bidra til å øke stedets attraktivitet for besøkende og gjøre det til et mer dynamisk sted som lokalmiljøet kan ta i bruk. Prosjektets grunnidé er å deponere skulpturer eller andre prosjekter i Nesoddparken. Kunstnerne arbeider en periode i ute/inneatelier slik at publikum kan følge prosessen. Søker ser for seg et aktivt samarbeid med skolene på Nesodden og regionen forøvrig gjennom Den Kulturelle Skolesekken, UKM og andre. Søker vil koble kunstnerisk utfoldelse med integreringsarbeid blant annet ved å etablere samarbeid med mottaksklasser og Frivilligsentralen.

Nesodden kommune vil utarbeide en strategi for reiseliv, der Nesoddparken inngår. Dette er i tråd med Akershus fylkeskommunes planer. Wildlife vil være en opplevelse å oppsøke både i det regionale perspektivet, og det lokale. Det vil gi kunstopplevelser for de kunstinteresserte, for turister, og for mennesker med spesielle behov; arbeidsledige, flyktninger, marginaliserte grupper m.fl.

Utstillingens tittel vil være Wildlife, og kuratorer vil være Nikotin -Nikotin en kunstnerisk plattform startet høsten 2013 av og med Aurora Passero, Robin Danielsson og Camilla Steinum. Gjennom Nikotin ønsker søker å skape et visningssted som vil ta form i forskjellige utstillingsformat, i fysiske rom, men også gjennom andre medier som film og publikasjoner/artist books.

Som et ledd i å etablere en permanent park er Nikotin invitert til å kuratere en midlertidig park som skal ha en varighet på tre år. Nesoddparken disponerer 19 mål tomt som er tilgjengelig for allmennheten. Tomten består blant annet av en stor gressplen, et skogsområde med et lite tjern, samt en stor eng/ hestehage. Det er dette arealet som vil bli tatt i bruk, samt mulighet for å jobbe med husets fasade.

Wildlife vil ta utgangspunkt i naturen som tema som et direkte resultat av tomtens muligheter og beliggenhet. Tittelen spiller på motsetningene mellom uberørt og berørt natur og naturen som et møtepunkt mellom det ville og irrasjonelle og det temmede, rasjonelle.

Kuratorene vil se søke et bredt spenn av verker, fra forgjengelige til mer bestandige verk på pidestaller. Prosjektet vil fungere som et tverrfaglig samarbeid mellom lokale, nasjonale og internasjonale kunstnere, designere, musikere og performancekunstnere. Wildlife skal etter planen åpnes juni 2017.

Foreløpig bekreftede kunstnere:

Gunnvor Nervold Antonsen
Tobias Danielsson
Anne Fellner og Burkhart Beschow
Tarje Gullaksen
Johanne Hestvold
Steinar Haga Kristensen
Ann Cathrin November Høibo
Charlie Roberts
Aurora Sander
Marte Elise Stamrud
Ruben Steinum
Camilla Steinum
Robin Danielsson
Aurora Passero
Sandra Vaka Olsen
Pati Passero (design)

4: The melting church, Lebesby

Søker: Lebesby kommune

Tilskudd fra KORO: 150.000

Kjøllefjord gamle kirke blev oppført i 1736 som en langkirke. Bosetningen i Kjøllefjord og Kjøllefjord gamle kirke ble påtønt av tyske soldater 4. november 1944. Fundamentet av det gamle kirkebygget er fortsatt synlig i vangen som i dag dekker Gamle kirkegård. Kirken er registret som "fjernet kirkebygg".

Bygget hadde en klar visuell dialog med Norges velkjente havsklippe Finnkirka og hadde en svært viktig symbolsk betydning for fiskere på en plass med store fiskeforekomster, men vanskelige forhold i nordvestlig vind i tiden uten veiforbindelse (i 1989 ble stedet tilknyttet riksveinettet).

Prosjektet "The melting church" skal gjøre oppmerksom på fragiliteten av kulturarv i tiden preget av krig og klimatiske forandringer, noe som raskt glir over i glemselen men som man skal være forberedt på i den arktiske delen av Norge.

På fundamentet av Kjøllefjord gamle kirke skal det bygges en iskirke. Kirken har vært veldig liten, 15m lang og 7m bred på den bredeste delen. I desember 2016 skal vi begynne å klargjøre store isblokker (80x30x30cm) som settes sammen i desember/januar. Med disse veggene til Gamle kirke gjenoppbygges til ulike høyder, en slags samtidsruin, et minnesmerke over sårbarheten men også gjennomsiktigheten av kulturarven.

Is er valgt som materiale på grunn av sin fragilitet og transparens, men også å grunn av det arktiske klimaet. Det taktile aspektet er også veldig viktig. I tillegg skal prosjektet rette oppmerksomhet mot et kultursted som er i fare for å bli bortglemt og som ikke lengre spiller

en sentral rolle i bygdens liv. Prosjektet skal invitere til dialog omkring klimatiske forandringer og sårbarheten til kulturen.

Prosjektet skal involvere alle innbyggere i kommunen og skal gjennomføres i samarbeid med skole og barnehage samt omsorgssenter. Kunstneren Rashid Sagadev skal knyttes til prosjektet.

5: Kunst i Bergensbaneregionen 2040, Bergen, Vaksdal og Stanghelle

Søker: Vaksdal kommune

Tilskudd fra KORO: 400.000

Vaksdal kommune ynskjer å nærme seg staten sine planar om ny veg og jernbane mellom Bergen og Voss (Nye Bergensbanen) med eit tydeleg fokus på lokal identitet, lokal medverknad, berekraftig stad- og byutvikling.

Prosjektet si overordna ide er å lage installasjonar som tar opp i seg dei berekraftige moglegheitane for byutvikling som ligg i regionen. Prosjektet er ope, og fleire ulike retningar skal undersøkast. Dei ulike prosjekta kan utviklast innanfor sosial berekraft og miljømessig berekraft. Dette kan til dømes gje seg til uttrykk i:

- a) Sosial berekraft, handlar om alle dei som bur lokalt, og deira følelsar knytt til staden sin. Om stadidentitet, om medverknad, om bruk, om det gode liv og opplevinga av god kunst.
- b) Miljømessig berekraft handlar om kollektivtrafikk, betre reisetid, jernbana, men også kraftselskapa, å kunne lade mobiltelefonar medan man ventar på toget med solkraft, om lokalt produsert energi, om miljøvennlege stasjonar og mykje meir.

Fram mot jul 2016 vil arbeidet med forprosjekt bli gjennomført, og etter dette vil arbeidet med sjølve planen starte. Det er i denne fasa, frå i dag av og fram mot 2017 det viktigaste moglegheitsrommet finst for å påverke dei statlege løysingane frå eit lokalt nivå.

Dette er det viktigaste prosjektet i Bergensregionen i åra framover og ei berekraftig utvikling kring jernbana kan bidra til å busette folk på ein klimavennleg måte i Bergensregionen.

Prosjektet skal bidra til eit auka fokus på kunst og kultur, medverknad og lokal identitet, og at kommunen klare å spille tilbake til jernbaneverket og statens vegvesen dei tinga som er viktigast for lokalsamfunnet.

Det er inngått ein samarbeidsavtale med Jernbaneverket, og prosjektet har fått tilgang til alle jernbanestasjonane (også i Bergen). Jernbaneverket ynskjer også å verte med i sjølve prosjektet. Prosjektet vert eigd av Vaksdal kommune ved Willy Andre Gjesdal og ved Vaksdal Næringssselskap ved Vidar Skeie.

Prosjektet utforskar kunstmogrepet i vid forstand, med moglegheiter for kunstobjekt, digital kunst, installasjonskunst, arkitektur med meir.

6: Mjøsa - et kunstprosjekt

Søker: Oppland fylkeskommune

Tilskudd fra KORO: 300.000

Mjøsa - et kunstprosjekt er et kunstnerinitiert prosjekt som Hedmark og Oppland fylkeskommuner har tatt på seg å lede videre. 12 kunstnere med tilknytning til Mjøsområdet er engasjert. Per B. Boym er engasjert som kurator. Tema er Mjøsa som sted, landskap, miljø og historie. Kunstnerne skal undersøke og besøke alle kommunene sammen og hente materiale og ideer. Det søkes om støtte til prosjektutviklingsfasen i et stedsrelatert prosjekt. Kunstneren som har initiert prosjektet, Egil Martin Kurdøl, har samlet 11 andre kunstnere som deltakere i prosjektet ut fra to kriterier:

1. En gruppe med mangfold i uttrykk og ideer. Dette for å få et rikest mulig materiale – belyse temaet/stedet fra mange ulike ståsteder.”
2. En gruppe kunstnere som dekket hele Mjøsområdet. Kunstnere med ulik tilhørighet til Mjøsa – noen født og oppvokst – noen bodd ved Mjøsa kortere eller lenger tid – noen flyttet hit i moden alder osv.”

Prosjektet skal samle kunstnerne til noen felles erfaringer. Disse er: a) seminarer/møter, b) en studie/arbeidsreise fra Lågen-deltaet til Minnesund, 2 uker våren 2017 og c) utstillinger/presentasjoner høsten 2018.

Mjøsa – et kunstprosjekt er knyttet til et spesielt landskapsfenomen, innsjøen Mjøsa, og det inkluderer muligheter for performance, installasjoner / intervensjoner og steds-spesifikke uttrykk som mulige kunstneriske resultater.

Prosjektet har følgende kjennetegn:

1. Dette prosjektet er kunstnerinitiert, i motsetning til mange landskapsprosjekter har utspring i ønsker om oppmerksomhet, økt besøk i en region eller lignende.
2. Valg av sted. Innsjøen Mjøsa, Norges største, kan neppe kalles et sted i vanlig språkbruk. Den er et stort landskapsfenomen på linje med et fjellmassiv, en dal eller en fjord. Dette forholdet gir prosjektet en karakter av å være begynnelsen på en prosess.
3. Miljø. Mjøsa er sentral i den moderne norske forurensingshistorien (Mjøsaksjonen 1973-82), og Mjøsas skjebne er nært knyttet opp både mot endringer i klima og mot tiltak som har som intensjon å påvirke disse endringene.
4. Å skape Mjøsa. Mjøsa er skapt av store, og for den meste langsomme, geologiske og klimatiske prosesser. Disse er fortsatt aktive krefter. Men menneskelig virksomhet er også en del av de kreftene som skaper Mjøsa. Dette prosjektet utfordrer kunstnere til å delta. Slik sett er prosjektet et eksperiment. Hvordan vil en gruppe ulike kunstnere gripe inn i Mjøsas historie?
5. Tid og erfaring. Prosjektet har en lang tidsramme sammenlignet med andre beslektede initiativ, anslått fra våren 2016 til høsten 2018. Erfaringer må bearbeides, modnes, til dette trengs tid.
6. Samarbeid. Det er en stor gruppe kunstnere som i utgangspunktet er invitert til et løst samarbeid. Hvordan vil dette løse samarbeidet utviklet seg over tid? Vil dette gi seg utslag i nye arbeidsmåter og synsvinkler?

7. Historie, sosiale forhold, konseptuelle utfordringer. Virksomhet i Mjøs-området fører til kontakt med elementer fra lokal historie og aktuelle sosiale forhold. Samtidig kan det utfordre eksisterende måter å sammenfatte, eller forholde seg til, de lokale erfaringene på.
8. Det som er utenfor. Konsentrasjon om et landskapsfenomen, som Mjøsa, stiller mennesker i mer konfronterende kontakt med krefter som ligger utenfor det konseptuelle eller det sosiale. Hvordan vil denne situasjonen bli oppfattet? Likegyldig, spennende, kjedelig, angstfylt, preget av skamfølelse, glede eller oppgitthet? Vil en slik konfrontasjon kunne føre til behov for kunnskap, til improvisasjon, sjansespill og nye veier framover?
9. Presentasjon av resultater. Dette er et åpent prosjekt i den forstand at resultatene kan bli svært ulike. For eksempel: en ferdig serie med fotografier, en ide til en permanent installasjon, en forestilling eller en samling objekter osv. Å finne en presentasjonsform og presentasjonsrammer som ivaretar de ulike uttrykkene og som mottakerne kan forholde seg til, vil bli en krevende utfordring.

I neste fase presenteres en utstilling basert på innsamlede funn, materiale, dokumenter, og direkte arbeid langs Mjøsa. Det er et mål å få fram nye visningssteder og utstillingen kan foregå flere steder, ute og inne.

7: Med kultur for utvikling, Bergen

Søker: Hordaland fylkeskommune

Tilskudd fra KORO: 500.000

Hordaland fylkeskommune skal bygge ny videregående skole med bibliotek og kulturhus i Åsane i Bergen. Åsane er den største bydelen i Bergen og har over 40.000 innbyggere. Områdereguleringen for Åsane sentrum legger opp til en stedsutvikling fra bilbasert kjøpesenterstruktur til en mer bymessig struktur med gaterom og plasser. Bydelen har behov for et samlingsted med stort mangfold til gavn for allmennheten.

Prosjektet er, sammen med Bybanen, et av de byggeprosjektene som blir ansett som mest innovative og viktige for stedsutviklingen i Åsane. Bygget er på rundt 25.000 m². Et spennende sambruk mellom skole, bibliotek og kulturhus vil kunne legge til rette for økt deltaking og økt bevissthet om kunst og kultur blant ungdom.

Prosjektet er et samarbeid mellom Hordaland fylkeskommune og Bergen kommune. Fylkeskommunen står som byggherre, og kommunen skal leie lokaler til kulturhus. Det er stort rom for sambruk mellom skole, bibliotek og kulturhus, og det vill bli lagt vekt på å skape inkluderende og opplevelsesrike møteplasser for alle. Publikumsrettet virksomhet bør ligge på gateplan, og skole og kulturhus skal fremstå som likeverdige i møte med det fremtidige torget i senterområdet.

Den videregående skolen skal speile en framtidsrettet satsing på yrkesfag, og kulturhuset vil

gi et etterlengtet løft for kulturlivet i bydelen. Skolen er dimensjonert for i overkant av 1800 elever, biblioteket for 1500 personer og kulturhuset for 400 personer. Det er anslått at 3500 til 4000 personer vil bruke bygget daglig.

Forprosjektmidler fra KORO vil brukes til å utprøve modellen med kunstfaglig prosjektleder som aktiv medspiller i samspillsfasen. Samspillsfasen starter 3. januar 2017. I samspillfasen skal byggherre, entreprenør, arkitekt, landskapsarkitekt, rådgivende ingeniører og eventuelt kurator jobbe frem et best mulig prosjekt og sluttresultat. Om dette blir vellykket vil dette kunne skape mønster for andre av større prosjekt i regi av fylkeskommunen.

8: Forprosjekt: Kunst som byutvikling, Haugesund

Søker: Haugesund kommune

Tilskudd fra KORO: 500.000

Høsten 2015 vedtok et samlet bystyre en ny kommuneplan som skal sette mennesket og miljø i sentrum for all utvikling. Kommunen vil, i alt sitt arbeid, legge til rette for at Haugesund skal være en pulserende by i vekst. Til grunn for arbeidet med ny kommuneplan lå følgende visjon: Haugesund kommune skal utvikle en by hvor det er godt å leve for innbyggerne, en by for hele Haugalandet og en by som er en konkurransedyktig aktør mellom Stavanger og Bergen. Etter at kommuneplanen ble vedtatt, har Haugesund kommunen innledet et samarbeid med DogA (Norsk Design- og Arkitektursenter), hvor kommunen har fått status som «Nasjonal forbildeby».

Kommunen har fått på plass de strukturelle rammene som etablerer de sentrumsnære områdene som hovedarena for bolig, handel og næring. I tillegg arbeider kommunen for å stimulere til økte investeringer og etableringer i sentrum, for å bidra til at byen oppleves attraktiv. Kommunen ønsker at kunsten skal kunne spille en rolle i byutviklingen, med en kombinasjon av midlertidige og permanente verk.

Sammen med KORO ønsker Haugesund kommune å ta i bruk kunst i det offentlige rom som en integrert del av byutviklingsstrategien. Forprosjektet vil utforske og vurdere ulike lokasjoner og gjennomføre midlertidige tiltak som kan skape dynamikk og aktivitet.

Tre prosjekter er aktuelle:

Gågata: For å lykkes med kommunens ambisiøse planer må næringslivet oppleve at byen vokser og stimulerer til vekst. Kommunen har ved sin arealdisponering lagt de nødvendige rammene for å styre vekstkraften. Det er et ønske om at kunst brukes i Haugesund sentrum som en katalysator for økt handel uten å redusere kunst til reklame, men ved å ha menneskelige møter og interaksjon i fokus slik at kunsten kan bidra til byliv og vitalitet.

Under bybrua: Midt i Haugesund sentrum har det, gjennom årtier, vært slik at byens rusmisbrukere har oppholdt seg under Risøybroen. Ideen for dette området er å dra veksel på byens historie: Etter verdenskrigene kom krigsseilerne hjem, og det er en kjensgjerning at de ikke fikk den oppreisning/oppfølging som de trengte. Post-traumatiske lidelser ledet flere ut i alkoholisme og Risøybroen ble et tilholdssted. Men ved å ta utgangspunkt i området under Risøybroen og ned mot kaien, kunne et kunstprosjekt gått i dialog med både historien og den nåtidige situasjonen.

Risøy: Helt skissemessig består Haugesund sentrum av en kvadratur og by-øyene Risøy og Hasseløy. Risøy er et område med en klar strøkskarakter og identitet. Risøy fikk sin gatestruktur gjennom G.N. Tausans byplan av 1856. Gateløpene er langstrakte og brede, men fremstår i dag som aktivitetsløse strekninger uten møteplasser. Levekårsundersøkelsen for Risøy avdekket store utfordringer og en stor variasjon i de sosioøkonomiske forholdene. Øyen preges av initiativ, samhold og eierskap, samtidig som en høy andel utleieleiligheter gjør at deler av befolkningen ikke deltar på samme måte. Denne sammensettingen gir grunnlag for en dynamisk medvirkningsprosess.

9: 1+1=3 Hovedprosjekt, Kristiansand

Søker: Kristiansand kunsthall

Tilskudd fra KORO: 850.000

Kristiansand kunsthall og Kristiansand folkebibliotek ligger i samme bygning ved torget i Kristiansand sentrum. Bygget ble oppført i 1979 for å huse de to institusjonene. Kristiansand kunsthall har tidligere mottatt 250 000 kroner fra KORO gjennom KOM-ordningen til et forprosjekt knyttet til 1+1=3.

Kristiansand folkebibliotek og Kristiansand kunsthall ønsker sammen å gjennomføre et prosjekt med fokus på hybride muligheter mellom kunsthall og bibliotek. Gjennom å utnytte sin sentrale beliggenhet og litteraturen og kunstens fellesskap, vil institusjonene forsterke og utfordre publikums opplevelse av kunst i det offentlige rom. Prosjektets hovedinnhold er derfor kunstfaglig rettet, mens dets ambisjon er å befeste biblioteket og kunsthallen som en sentral publikumsarena og kulturinstitusjon i regionen.

1+1=3 bygger på en samarbeidsavtale mellom biblioteket og kunsthallen vedtatt i bystyret i 2014. Avtalen befester at det skal finne sted et samarbeid om lokaler, arrangementer og profil som skal få huset til å fremstå som en helhet.

Kunsthallens foajé- og gangarealer skal gjøres om til publikumsareal preget av bøker og kunst. Disse lokalene får en oppgradering som tillater fellesaktivitet med biblioteket. Dette skal skape et utvidet rom for biblioteket, som får ny avdeling i kunsthallen, og for kunsthallen selv, som får tilgang til å kuratere bibliotekets samlinger. Endelig vil det gi mulighet til å vise fram noe av den litteraturen og referansene som har vært viktige for

kunstnerne i Kunsthallens program: bøker, filmer, artikler og klassiske verk kunsten er inspirert av.

Kunsthallens areal vil bli designet av Osloform og utformet kunstnerisk av Charlie Roberts med relieffer, tekstil og utsmykning. Som møtepunkt for billedkunsten og litteraturen, er det avgjørende at arealet også dyrkes som et sosialt rom der publikum finner vei til både kunsthallens og bibliotekets innhold. Praktiske og miljøskapende stasjoner som studieplasser og kafetilbud er derfor integrert. På en av mesaninene i kunsthallen er det også tenkt et framtidig verksted der kunstnerne får rom til å jobbe med prosjektene før de tas ut i bygget. Charlie Roberts skal også videreutvikle et kunstnerisk konsept for presentasjonen av litteratur og kunst i foajé og vandregang, samt skape en overgang til bibliotekets arealer.

I biblioteket skal det gjennomføres fire kunstprosjekter over en toårs-periode. Målet er å løfte frem bibliotekets litterære samling og undersøke hvordan man kan re-aktualisere, formidle og aktivisere denne med kunstnerisk utbytte.

I 2017 skal biblioteket bygges om og moderniseres og et av prosjektene vil ta utgangspunkt i historiske biblioteksmøblement satt på magasin i kjelleren til fordel for nyere, digitale ressurser, deriblant et stort kartotek – et slags 50-tallets Google – med fotografier av ulike gjenstander, som et vitrineskap av rariteter.

Et annet prosjekt vil foregå i lokalene for voksen skjønnlitteratur, hvor kunstnere vil stille spørsmål som hvordan litteraturen kan bli billedkunst? Hvor ser man det litterære i billedkunsten? Hvordan kan billedkunsten og litteraturen skjære over i hverandre? Det viktigste i dette prosjektet er ikke å skape mer underholdning for publikum, men å bidra til fordypning og undring hos både publikum og kunstnerne selv. Folkebiblioteket er den best besøkte kulturinstitusjonen i Kristiansand, og prosjektet vil kunne nå en bred målgruppe.

Prosjektet gjennomføres i perioden november 2016-desember 2018.

10: Forprosjekt: Farkomst, Lærdal

Søker: Lærdal kommune

Tilskudd fra KORO: 100.000

Gamlaøyri, sentrum i Lærdal, skal vernast og utviklast gjennom aktiv bruk av hus og uterom. Handel, mat, kulturopplevingar og kunst skal vera satsingsområdet.

Gamle Lærdalsøyri er den eldste delen av Lærdalsøyri med om lag 160 verna bygningar frå 1700- og 1800-talet. Tradisjonelt er det ein strandsitjarplass, som var senter for administrasjon og handel i Lærdal. Lærdalsmarknaden tok også stad her.

Marknadstradisjonen tok slutt i 1870-åra, men blei gjenoppteken i 1982 og sidan har det blitt arrangert tredje helga i juni kvart år. Sidan 70-talet har Lærdal kommune fokusert på

bevaring av området. Staden er i dag eit delvis bebudd område. Her finn ein bustadshus, kaféar og butikkar, med høg aktivitet i sumarhalvåret og med veldig lav aktivitet i vinterhalvåret.

Gamle Lærdalsøyri har frå gammalt av hatt eit naturleg torg i midten av den gamle busetnaden, seinare vart det kalla for haldeplassen, men i dag har plassen i realiteten ingen tydelig funksjon, kanskje kan området skildrast som ein uformell parkeringsplass. Den asfalterte plassen er meir som ein "pause" i den elles tette og karakteristiske trehusbusetnaden. Dette geografiske området ønskjer kommunen å berika med eit eksperimentelt kunstprosjekt som kan skapa refleksjon, etablera ambisjonar og ikkje minst medvit om kva som kan skapas med tre som materiale.

Målet er å få Gamle Lærdalsøyri til å bløma igjen. Det gamle og det nye skal forsterka kvarandre og komplimentera kvarandre.

Lærdal og Gamleøyri (Gamleøyri er den lokale benevninga for området) har utvilsamt hengjande over seg forventning om å vera ein stad for romantikk og nostalgi og Lærdalselvi er verdskjend for å vera staden der kongar er på fisketur. Det er behov for å skapa nye bileter om Lærdal. Den dramatiske brannen i januar 2014, er langt frame i medvitet til folk når dei høyrer om Lærdal. Ekspertar uttala seg om sterke vindar frå aust og vest, gras som ikkje var slått og gamle trehus som brann, fort. No er det to og eit halvt år sidan brannen, få spor etter denne hendinga er å sjå.

Med plassering av eit kunstverk i Gamle Lærdalsøyri vil kommune markere ei ny tid og manifestera ei ny tenking. I desse dagar er det offisiell opning av Kongevegen, eit samarbeid mellom kommunane Vang i Valdres og Lærdal i Indre Sogn, Sogn og Fjordane og Oppland fylkeskommunar og Statens vegvesen region Øst og Vest. Statens vegvesen har vore prosjekteigarar og no har Gamla Lærdalsøyri blitt startpunktet for folk som vil vandra langs den historiske hovudvegen mellom Oslo og Bergen.

I Lærdal er reisande og vandrarar godt representert, sjølv om dei blir frakta i buss til hotelldøra. Lærdal har ei unik reiselivshistorie og kan skryta på seg å vera ein av dei fyrste reiselivsdestinasjonane i Norge. Eit kunstprosjekt kan debattera vandring som utviklande prosess, sosial aktivitet og mental forflytting. Kan ei vandring gi nye erkjenningar om korleis vi organiserer oss og deltek i samfunnet?

Ein av målsettingane med prosjektet skal vera å auka den lokale kompetansen for bruk av tre, gjennom etablering av ein eksperimentell treinstallasjon midt i Gamle Lærdalsøyri.

11: Et dobbelt blikk på stedet, Hammerfest

Søker: Hammerfest kommune

Tilskudd fra KORO: 300.000

Den nye Baksalen skole er dimensjonert for 400 elever fordelt på sju trinn, og skolen, med tilhørende uteområde, skal være nærmiljøanlegg og knutepunkt i bydelen Baksalen, som ligger noen kilometer fra Hammerfest sentrum.

Første del av kunstprosjektet, relokalisering og reaktivering av Inger Sitters maleri *Komposisjon i gult*, som har mottatt støtte fra KORO tidligere gjennom KOM –ordningen, er lagt til den delen av skolen som har størst offentlig funksjon. Det er i denne delen av skolen hovedinngangen og administrasjonen befinner seg. Andre del av kunstprosjektet som det søkes støtte til i denne omgangen, produksjonen av et nytt, abstrakt maleri på en stor betongvegg, er plassert i tilknytning til skolens aula. Kunstprosjektets to deler knytter på denne måten sammen interne og eksterne funksjoner i skolebygget og gir identitet til skolen.

I prosjektets andre del er billedkunstner Marianne Hurum invitert til å produsere et nytt maleri på en høy betongvegg som går gjennom flere etasjer innvendig i skolebygget. Komposisjon i gult av Inger Sitter som skal relokaliseres til skolen som en del av kunstprosjektet, kan forstås som et resultat av den første fasen av moderniseringen av Nord-Norge, der fiskeindustrien stod sentralt. Den progressive forståelse, både av forretningsdrift og kunst, som direktøren ved Findus hadde, bidro til at han satset på Sitter i en tidlig fase av hennes karriere. Utgangspunktet for andre del av kunstprosjektet er at Baksalen skole og kunstprosjektet er muliggjort av den andre delen av moderniseringen av Nord-Norge.

Petroleumsindustrien har lagt til rette for moderniseringsprosessen, som i større grad enn første del av moderniseringen satte landsdelen fri gjennom å gjøre Nord-Norge uavhengig av subsidier. Dette kan speiles i byutviklingen som finner sted i Hammerfest, der det satses stort på infrastruktur og der levevilkårene til innbyggerne prioriteres. Utviklingen av Hammerfest har samtidig vært preget av en ensidig satsning på petroleumsindustri. Behovet for å se seg tilbake har vært liten. Erkjennelsen av at petroleumsindustrien ikke for alltid vil eksistere har den siste tiden presset frem et behov for en utvikling av Hammerfest som vektlegger flere dimensjoner ved Hammerfestsamfunnet. Ved å sette nytt norsk maleri i dialog med den maleritradisjonen som Inger Sitter representerer legger kunstprosjektet til rette for et stedsoppmerksomt blikk som ser både fremover og bakover.

Kunstprosjektet, med en tilhørende publikasjon, skal ferdigstilles høsten 2018.